

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/29/2014
Identifikačné číslo spisu:	2012200549
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2012200549.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: CARAT Distillery, spol. s r.o., so sídlom Senecká cesta 23, 931 01 Šamorín, IČO: 36 272 612, právne zastúpený: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Tmava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1030502/1130329/2012/CI zo dňa 18. septembra 2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/90/2012-29 zo dňa 16. januára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/90/2012-29 zo dňa 16. januára 2014 **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 170,44 € v lehote 15 dní do rúk jeho právneho zástupcu Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Tmava.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovaného správneho orgánu č. 1030502/1130329/2012/CI zo dňa 18. septembra 2012 zrušil podľa § 250j ods.2, písm. a/ O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 493,94€ na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd zákonnosť preskúmaných rozhodnutí posudzoval v intenciách ustanovenia § 9 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z. - daňového poriadku postupom podľa ustanovení piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že v spisovom materiáli sa nachádza úradný záznam Colného úradu, oddelenie spotrebných daní zo dňa 28.6.2012, spísaný pracovníkom Colného úradu

Trnava mjr. R., z ktorého vyplýva, že v uvedený deň t.j. 28.6.2012 bol v sídle daňového subjektu vyzvaný splnomocnený zástupca žalobcu Ing. F., aby prevzal písomnosti doručované žalobcovi prvostupňovým správny orgánom, konateľ žalobcu sa v tom čase v sídle daňového subjektu nenachádzal. Ďalej z úradného záznamu vyplýva, že R. telefonoval podľa jeho vlastného vyjadrenia s konateľom žalobcu a následne oznámil pracovníkom colného úradu, že už nie je splnomocnenou osobou. V úradnom zázname mjr. R. konštatoval, že splnomocnený zástupca žalobcu odmietol prijať doručované písomnosti, pričom bol poučený, že v prípade odmietnutia je písomnosť doručená dňom, kedy došlo k odmietnutiu jej prijatia. V spisovom materiáli sa ďalej nachádza listina - odvolanie všetkých udelených plných moci, z ktorej vyplýva, že konateľ žalobcu F. dňa 15.6.2012 _ odvolal všetky udelené plné moci R. čo značí, že ho odvolal z funkcie splnomocnenca žalobcu. Uvedené odvolanie plných moci prevzal R. dňa 16.6.2012.

Krajský súd konštatoval, že zo skutkových zistení vyplýva, že Colný úrad Trnava pri doručovaní písomností bol zo strany dovtedy známeho splnomocneného zástupcu žalobcu ústne informovaný o tom, že tento zástupca už nemá oprávnenie na zastupovanie žalobcu. Chybou pracovníkov colného úradu bolo to, že o tejto skutočnosti nespísali zápisnicu tak ako je to uvedené v ust. § 9 ods. 5 zák. č. 563/2009 Z.z., ale spoliehali sa len na prvú možnosť ktorú upravuje ust. § 9 ods. 5 daňového poriadku, teda že odvolanie plnomocnenstva je účinné odo dňa jeho doručenia správcovi dane. Oznámenie R. o tom, že už nie je splnomocneným zástupcom žalobcu nesprávne vyhodnotili ako odmietnutie prevzatia zásielky a následne s týmto odmietnutím nesprávne spojili fikciu náhradného doručenia, ktorá zapríčinila nesprávne počítanie lehoty pre odvolanie. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom právneho zástupcu žalobcu, že zo strany R. nedošlo k bezdôvodnému odmietnutiu prijatia písomnosti, keďže tento už nemal mandát na to, aby takéto písomnosti za žalobcu prevzal. Nič nebránilo pracovníkom Colného úradu Trnava doručiť písomnosti na adresu žalobcu, ktorá im bola známa prostredníctvom konateľa žalobcu. V tejto súvislosti krajský súd zdôraznil, že podľa nálezov Ústavného súdu SR ako aj rozhodnutí NS SR môžu byť predmetom preskúmania súdom i rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb. Preskúmať je prípustné rozhodnutie, ktoré bolo objektívne poznateľným spôsobom vydané, doručené alebo iným obdobným spôsobom sprístupnené právnickej alebo fyzickej osobe, pričom na forme takéhoto rozhodnutia nezáleží. Preskúmaniu rozhodnutia nebráni, ak správny orgán použije formu, ktorá neobsahuje všetky inak predpísané náležitosti správneho rozhodnutia podľa všeobecných alebo osobitných procesných predpisov, prípadne použije formu listu, prípisu alebo oznámenia. Predmetom prieskumu nie sú úkony správneho orgánu, ktorého obsah nemá autoritatívny vzťah k žiadnej osobe. V danom prípade podľa názoru krajského o súdu došlo k zásahu do práv a oprávnených záujmov žalobcu, keďže napadnuté rozhodnutie potvrdilo rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bolo žalobcovi zakázané uviesť do voľného obehu tovar, pričom je zrejmé, že týmto rozhodnutím došlo zo strany správnych orgánov k obmedzeniu podnikateľských aktivít žalobcu.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol v zmysle ust. § 250k ods. 1 O.s.p.. Procesné úspešnému žalobcovi priznal trovy konania celkom vo výške 493,94€.

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalovaný. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietla.

V dôvodoch odvolania namietal, že krajský súd skutkovo aj právne pochybil, keď označil postup colného úradu pri doručovaní listiny dňa 28.06.2012 R. za nedostatočný. Výtýkal súd prvého stupňa, že sa pritom v rozsudku vôbec nezaoberal skutočnosťami, ktoré žalovaný podrobne rozobral vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe, okrem iného k otázke vypracovania zápisnice podľa ustanovenia § 9 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z., či k prvkom účelovosti postupcu žalobcu pri preberaní písomností. Uviedol,

že pre prípad doručovania podľa ustanovení § 9 zákona č. 563/2009 Z. z. teda zo zákona nastala jednoznačná/“konečná“ situácia, že v momente doručenia písomnosti Ing. Z. nebolo údajné odvolanie plnej moci voči správcov dane účinné, tým pádom naďalej R. bol zástupcom žalobcu, a teda zo zákona došlo v momente odmietnutia písomnosti k jednoznačnej/konečnej fikcii doručenia písomnosti. Nesúhlasil s tvrdením súdu prvého stupňa, že colný úrad teda v danom momente nemal na výber viacero možností, ani sa „nespoliehal na prvú možnosť“, ale zo zákona musel akceptovať právny dôsledok - fikciu doručenia listiny. Žalovaný taktiež namietal, že súd prvého stupňa nereagoval na skutočnosť, že žalobca následne po inkriminovanom pokuse doručiť listinu R. predložil colnému úradu odvolanie plnej moci datované dňom 16. 06.2012, avšak dňa 21. 06. 2012 R. bez výhrad osobne od pracovníkov colného úradu prevzal dve písomnosti doručované colným úradom, pričom v daný deň pri preberaní sa Ing. Z. o údajnom odňatí poverenia odvolateľom zo dňa 16. 06. 2012 nezmienil, poukazom na to, že uvedená skutočnosť prevzatia zásielok R. je zdokumentovaná v úradnom zázname vyhotovenom zamestnancom colného úradu dňa 21.06.2012.

Žalovaný trval na svojom názore, že jeho žalovaný písomný akt „oznámenie“ nie je rozhodnutím, a teda nie je preskúmateľný súdom podľa druhej hlavy piatej časti OSP. Žalovaný mal znova za to, že krajský súd nebral do úvahy jeho vyjadrenia, že oznámenie žalovaného nie je rozhodnutím správcu dane podľa ustanovenia § 63 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z., a teda nie je preskúmateľným v správnom súdnictve ako rozhodnutie, resp. spôsobom, aký žiada žalobca. Vyslovil názor, že v konaní existuje taká prekážka, pre ktorú súd podľa ustanovenia § 104 OSP v analógii s ustanovením § 250d ods. 4 OSP konanie zastaví. Dôvodil, že nadôvažok obsah napádaného oznámenia žalovaného nemá autoritatívny vzťah k jeho adresátovi, keď žalovaný oznámením zn. 1030502/1130329/2012/CI zo dňa 18. 09. 2012 iba informuje žalobcu, že na základe imperatívu zákona sa nemôže začať odvolacie konanie v prípade podania odvolania po zákonom stanovenej lehote, teda žiadnym, negatívnym, ani pozitívnym spôsobom (čo do meritórneho výsledku) nezasahuje do práv a povinností žalobcu. Žalovaný taktiež vyslovil názor, že ak sa žalobca cítil byť dotknutý postupom žalovaného, mal možnosť uplatniť postup podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP (§ 250t a nasl.) domáhaním sa, aby súd vyslovil povinnosť žalovaného konať vo veci a rozhodnúť. Žalovaný však mal za to, že jeho oznámenie sa nedotýka práv a právom chránených záujmov osôb, keďže oznámenie nie je rozhodnutím už len čo do svojej podstaty v zmysle jeho postavenia v zákone. Na podporu svojich tvrdení poukázal aj na skutočnosť, že žalobca pred podaním žaloby podal na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podnet na preskúmanie zákonnosti postupu žalovaného práve vo veci jeho oznámenia zn. 1030502/1130329/2012/CI zo dňa 18. 09. 2012, ktorý je predmetom súdneho konania v danej veci, pričom Generálna prokuratúra svojím oznámením č. VI/1 Gd 349/12 - 10 zo dňa 28. 11. 2012 adresovaným žalobcovi dala za pravdu žalovanému, keď skonštatovala, že zákonná lehota na podanie odvolania žalobcovi márne uplynula, a teda postup žalovaného pri zaslaní oznámenia bol zákonný.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril tak, že navrhoval, aby najvyšší súd odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

V dôvodoch vyjadrenia uviedol, že naďalej trvá na svojich tvrdeniach a právnom názore vyslovenom v žalobe. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania v sume 170, 44€.

III.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalovaného (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s ust. § 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa ust. § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2), a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa žalobou napadnuté rozhodnutie (list - oznámenie) žalovaného správneho orgánu č. 1030502/1130329/2012/CI zo dňa 18. septembra 2012 zrušil podľa § 250j ods. 2, písm. a/ O.s.p. a vec

mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobou napadnutým rozhodnutím (listom - oznámením) č. 1030502/1130329/2012/CI zo dňa 18. septembra 2012 žalovaný podľa § 74 ods.9 zákona č. 563/2009 Z.z. oznámil odvolateľovi- žalobcovi, že jeho odvolanie podľa § 74 ods.8, písm. a/ zamietla ako neprípustné a to z dôvodu podania odvolania po zákonom stanovenej lehote.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný rozhodol s konečnou platnosťou o zamietnutí odvolania žalobcu ako neprípustné z dôvodu jeho podania po uplynutí zákonnej lehoty v zmysle zákonnej úpravy daňového poriadku.

IV.

Odvolací súd v medziach odvolania žalovaného preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie (list - oznámenie) žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konania im prechádzajúce v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe, ako aj námietkami žalovaného uvedenými v jeho vyjadrení k žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia (listu - oznámenia) žalovaného správneho orgánu.

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby najvyšší súd v preskúmvanej veci nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa vo svojom odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 9 ods.1 až 5, ods.8,9 zákona č. 563/2009 Z.z. fyzická osoba, ktorá nemôže pri správe daní vystupovať samostatne, musí byť zastúpená svojím zákonným zástupcom. Ak opatrovník nie je ustanovený súdom, ustanoví na účely správy daní zástupcu rozhodnutím správca dane.

Daňový subjekt, jeho zákonný zástupca alebo jeho opatrovník sa môže dať zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí a ktorý koná v rozsahu plnomocenstva udeleného písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane. Ak má zástupca trvalý pobyt alebo sídlo mimo územia členských štátov Európskej únie a štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len "členský štát"), musí si zvoliť zástupcu na doručovanie s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky; inak sa budú písomnosti ukladať u správcu dane s účinkami doručenia v deň ich vydania.

Ak nie je rozsah plnomocenstva presne vymedzený, považuje sa také plnomocenstvo za všeobecné. Ak to vyplýva z obsahu plnomocenstva, môže za zástupcu, ktorým je daňový poradca alebo advokát konať aj iná osoba; na také konanie udelí zástupca inej osobe plnomocenstvo. Konanie inej osoby sa považuje

za konanie zástupcu. V tej istej veci môže mať daňový subjekt, zákonný zástupca alebo opatrovník len jedného zástupcu. Ak je zástupcom právnická osoba, koná za zástupcu jej štatutárny orgán alebo osoba, ktorú tento orgán poveril.

Plnomocenstvo je voči správcovi dane účinné odo dňa jeho doručenia správcovi dane alebo odo dňa jeho udelenia do zápisnice u správcu dane.

Odvolanie plnomocenstva daňovým subjektom alebo výpoveď plnomocenstva zástupcom sú účinné odo dňa ich doručenia správcovi dane alebo odo dňa uvedenia týchto skutočností do zápisnice u správcu dane.

Zastupovanie daňového subjektu zástupcom nevylučuje, aby správca dane vykonával úkony v nevyhnutných prípadoch s daňovým subjektom priamo alebo aby správca dane vyzval daňový subjekt na vykonanie niektorých úkonov. Daňový subjekt je povinný výzve správcu dane vyhovieť. Správca dane je povinný o tomto konaní vyrozumieť zástupcu daňového subjektu.

Ak v tej istej veci koná daňový subjekt a ním zvolený zástupca a ich konanie si odporuje, rešpektuje správca dane konanie daňového subjektu.

Podľa § 13 ods.1,3,8,9 zákona č. 563/2009 Z.z. podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice.

Podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, v akej veci, čo sa navrhuje, a ak to z povahy podania vyplýva, dôvody podania.

Ak má podanie nedostatky, pre ktoré nie je spôsobilé na prerokovanie, vyzve príslušný orgán daňový subjekt, aby ich podľa jeho pokynu a v určenej lehote odstránil. Súčasne ho poučí o následkoch spojených s ich neodstránením.

Ak daňový subjekt nedostatky podania v požadovanom rozsahu odstráni v lehote určenej príslušným orgánom, považuje sa takéto podanie za podané bez nedostatkov v deň pôvodného podania. Ak daňový subjekt výzve príslušného orgánu nevyhoví v plnom rozsahu a v určenej lehote, považuje sa toto podanie za nepodané a príslušný orgán túto skutočnosť oznámi daňovému subjektu.

Podľa § 19 ods.1,2,3 zákona č. 563/2009 Z.z. o ústnom pojednávaní alebo vykonaní úkonu spíše príslušný orgán zápisnicu.

Zo zápisnice musí byť zrejmé najmä kto, kde a kedy ústne pojednávanie alebo úkon vykonal, ktoré osoby sa ho zúčastnili, označenie hlavného predmetu ústneho pojednávania alebo úkonu, súvislé opísanie jeho priebehu, označenie listín a iných vecí odovzdaných pri ústnom pojednávaní alebo úkone alebo podstatný obsah listín predložených na nahliadnutie, vykonané poučenie, vyjadrenie poučených osôb, ich návrhy alebo námietky smerujúce proti obsahu zápisnice, závery o týchto návrhoch alebo námietkach. Ak zápisnica nahrádza podanie, musí mať náležitosti podania.

Súčasťou zápisnice sú aj prijaté opatrenia vrátane prijatých záverov.

Podľa § 74 ods.8,9 zákona č. 563/2009 Z.z. odvolací orgán odvolanie zamietne, ak a) je neprípustné, b) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nemožno podať odvolanie.

Odvolací orgán bez zbytočného odkladu písomne oznámi účastníkovi konania zamietnutie odvolania podľa odseku 8.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích a žalobných dôvodov dospel k záveru, že žalovaný v danom prípade nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, keď vo veci si nežadovával dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní nepostupoval v súčinnosti s daňovým subjektom a skutkové zistenia vyhodnotil formálne, a preto vo veci rozhodol predčasne, z ktorých dôvodov boli splnené zákonné podmienky pre zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia (listu - oznámenia) žalovaného a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Z právnej normy ustanovenej v § 9 daňového poriadku vyplýva vôľa zákonodarcu upraviť právo daňového subjektu zvoliť si v daňovom konaní právneho zástupcu, ktorý ho bude v konaní zastupovať, pričom plnomocenstvo je voči správcovi dane účinné odo dňa jeho doručenia správcovi dane alebo odo dňa jeho udelenia do zápisnice u správcu dane. Súčasne zákonodarca v uvedenej právnej norme ustanovuje zákonné podmienky odvolania zastúpenia tak, že odvolanie plnomocenstva daňovým subjektom alebo výpoveď plnomocenstva zástupcom sú účinné odo dňa ich doručenia správcovi dane

alebo odo dňa uvedenia týchto skutočností do zápisnice u správcu dane. Zákonodarca súčasne v uvedenej právnej úprave stanoví, že zastupovanie daňového subjektu zástupcom nevylučuje, aby správca dane vykonával úkony v nevyhnutných prípadoch s daňovým subjektom priamo alebo aby správca dane vyzval daňový subjekt na vykonanie niektorých úkonov, o čom vyrozumie zástupcu daňového subjektu, kedy je daňový subjekt povinný výzve správcu dane vyhovieť. Pokiaľ v tej istej veci koná daňový subjekt a ním zvolený zástupca a ich konanie si odporuje, rešpektuje správca dane konanie daňového subjektu. Je nepochybné, že právna norma ustanovená v § 9 daňového poriadku upravujúca problematiku zastupovania účastníka v daňovom konaní, korešponduje aj s právnou úpravou Občianskeho zákonníka, a to pokiaľ ide o spôsobilosť účastníkov nadobúdať v daňovom konaní práva vlastnými úkonmi alebo prostredníctvom zástupcu. Z Občianskeho zákonníka je prevzaté a na podmienky daňového konania prispôbené zastupovanie na základe plnej moci, ako aj forma určenia zástupcu na základe písomného plnomocenstva, ktorým subjekt poverí zástupcu, ktorého si zvolí, aby ho zastupoval v konaní. Ak splnomocnenec koná v mene splnomocniteľa v medziach udeleného oprávnenia na zastupovanie, vzniknú tým práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi. Ak má mať takéto plnomocenstvo procesné účinky voči tretím osobám a teda aj štátnym orgánom, musí byť z neho zrejmé, že medzi zástupcom a zastúpeným došlo k dohode o zastupovaní a v akom rozsahu, danú skutočnosť treba obdobne posudzovať aj v prípade odvolania splnomocnenia. Účastník konania (súdneho, správneho, ako aj daňového) sa môže dať zastúpiť zvoleným zástupcom v ktoromkoľvek štádiu konania, ako aj v ktoromkoľvek štádiu konania môže udelenú plnú moc na zastupovanie odvolať, keď zvolením zástupcu v konaní resp. jeho odvolaním realizuje svoje procesné právo vyplývajúce z právneho predpisu, ktoré upravuje procesné postavenie účastníka konania (Občiansky súdny poriadok, správny poriadok, daňový poriadok).

Nedostatok udeleného procesného plnomocenstva ako aj nedostatok v odvolaní plnomocenstva je nedostatkom podmienky konania, ktorý možno odstrániť, pričom opatrením konajúceho príslušného orgánu (súdu, správneho orgánu, daňového orgánu) na odstránenie nedostatku preukázania zastúpenia je spravidla výzva tomu, kto vystupuje ako splnomocniteľ - účastníkovi konania, aby v určenej lehote predložil plnomocenstvo, alebo aby k udeleniu plnomocenstva došlo ústne do zápisnice a v prípade odvolania plnomocenstva, aby v určenej lehote predložil odvolanie plnomocenstva, alebo aby k odvolaniu plnomocenstva došlo ústne do zápisnice. Nevyzvanie účastníka na odstránenie väd plnomocenstva ako aj na odstránenie väd odvolania plnomocenstva a následné odmietnutie odvolania treba považovať za odňatie práva na konanie v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti súdnu judikatúru (pozri napr. R 12/1985, či ZSP 32/2005), z ktorej vyplýva, že ak ten, kto vystupoval ako zástupca účastníka bez predloženia plnej moci, dodatočne v lehote stanovenej súdom, alebo správnym orgánom predloží plnú moc, je tým udelený nedostatok zhojený a sú schválené aj tie úkony, ktoré boli zástupcom účastníka robené v konaní pred podpisom plnej moci. Uvedený právny názor je obdobne treba použiť aj v prípade odvolania plnej moci.

Uvedené zásady platné pre súdne konanie ako aj pre všeobecné správne konanie musia nesporne platiť aj v konaní daňovom, nakoľko zo žiadneho ustanovenia zákona o daňovom poriadku nevyplyva, že tomu tak nie je a nadôvažok zákonodarca priamo v právnej norme ustanovenej v § 9 ods. 8 daňového poriadku výslovne uvádza, že zastupovanie daňového subjektu zástupcom nevylučuje, aby správca dane vykonával úkony v nevyhnutných prípadoch s daňovým subjektom priamo alebo aby správca dane vyzval daňový subjekt na vykonanie niektorých úkonov, ktorú právnu úpravu je potrebné aplikovať vždy pokiaľ by hrozila ujma procesných práv daňového subjektu v dôsledku väd zastúpenia na základe udelenia plnej moci alebo v dôsledku väd odvolania tohto zastúpenia.

Zo skutkových okolností daného prípadu vyplýva, že v dňa 28.6.2012 bol v sídle daňového subjektu vyzvaný splnomocnený zástupca žalobcu R. aby prevzal písomnosti doručované žalobcovi prvostupňovým správnym orgánom, splnomocnený zástupca žalobcu R. oznámil pracovníkom colného úradu, že už nie je splnomocnenou osobou, o čom bol spísaný úradný záznam, z ktorého vyplynulo, že R. ako splnomocnený zástupca daňového subjektu odmietol prevziať doručovanú písomnosť, následne bolo žalobcom predložené odvolanie plnej moci R., ktoré menovaný prevzal dňa 16.6.2012.

Colný úrad Trnava rozhodnutím č. 9005838/1/1055526/2012 zo dňa 27.6.2012 podľa ustanovenia § 50 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. uložil žalobcovi ako prevádzkovateľovi daňového skladu, aby sa odo dňa doručenia rozhodnutia colného úradu zdržal uvedenia alkoholického nápoja, ktorým je lieh, do daňového voľného obehu za zdaňovacie obdobie júl roku 2012 bez predchádzajúceho zloženia peňažnej sumy na účet správcu dane.

Žalobca proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie vyhotovené dňa 15.7.2012 na poštovú prepravu dňa 16.7.2012. V odvolaní tvrdil, že rozhodnutie mu bolo doručené dňa 4.7.2012.

Žalovaný „listom“ zo dňa 18.9.2012 č. 1030502/1130329/2012/CI, ktorý je predmetom súdneho prieskumu, oznámil žalobcovi, že jeho odvolanie zamietá ako neprípustné a to z dôvodu podania odvolania po zákonom stanovenej lehote. V odôvodnení žalovaný konštatuje, že za deň doručenia prvostupňového rozhodnutia považuje 28.6.2012 vychádzajúc z fikcie podľa § 30 ods.4 daňového poriadku, keď splnomocnený zástupca v tento deň odmietol rozhodnutie colného úradu prevziať s odôvodnením, že už nie je splnomocneným zástupcom žalobcu, a preto odvolacia lehota žalobcovi uplynula 13.7.2012. Súčasne uviedol, že dňa 4.7.2012 konateľ žalobcu napadnuté prvostupňové rozhodnutie prevzal od colného úradu na pracovnom stretnutí, avšak uvedené poskytnutie procesne už doručeného rozhodnutia bolo iba doplňujúcim úkonom správcu dane.

Odvolací súd v danom prípade zastáva zhodný názor ako súd prvého stupňa, že colný úrad postupoval pri doručovaní prvostupňového rozhodnutia v rozpore s právnou úpravou ustanovenou v § 9 daňového poriadku. Pokiaľ odvolanie plnomocenstva trpelo vadami, z dôvodov uvedených vyššie, keďže išlo o odvolanie procesného plnomocenstva, ktoré je možné v ktoromkoľvek štádiu konania, bolo povinnosťou colného úradu vyzvať žalobcu na predloženie odvolania plnej moci v súlade s § 9 ods.5 daňového poriadku a odstrániť tak vady odvolania plnomocenstva a to zmysle zásady zákonnosti (dbať na zachovanie subjektívnych práv daňového subjektu) obsiahnutej v § 3 ods. 1 daňového poriadku, s prihliadnutím na zásadu súčinnosti podľa § 3 ods. 2 tohto zákona, z ktorej vyplýva povinnosť správcu dane odstraňovať všetky odstraniteľné nedostatky každého procesného podania (extenzívne § 13 ods. 8 daňového poriadku). Pokiaľ žalovaný napadnutým „oznámením“ v podstate odmietol odvolanie žalobcu, postupoval v rozpore s daňovým poriadkom, keď právnou normu ustanovenú v § 9 ods. 5 tohto zákona aplikoval formálnym, arbitrárnym spôsobom, čo viedlo v rozpore s § 3 ods. 2 tohto zákona k nízkej ochrane procesných opráv daňového subjektu.

Senát odvolacieho súdu dáva do pozornosti, že obdobnou právnou problematikou sa už zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci vedenej pod č. sp. zn. 5Sžf 1/2011, s ktorým právnym názorom vysloveným najvyšším súdom v označenom rozsudku sa v celom rozsahu stotožňuje a v zmysle § 250ja ods.7 O.s.p naň poukazuje. Súčasne z právnych dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozsudku najvyššieho súdu cituje nasledovné:

„V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť, že z čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva právo každého na právnu pomoc v konaní pred súdmi, ako aj inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy. Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie Ústavou Slovenskej republiky (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (pozri napr. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 148/06). Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, aby v konaní pred nimi využíval právnu pomoc (pozri napr. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 60/08).

Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Právo na právnu pomoc trvá až do skončenia konania, t. j. do právoplatného rozhodnutia (k tomu pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03).

Z uvedených dôvodov odvolací súd námietky žalovaného, vznesené v odvolaní, ktorými namietal nesprávne právne posúdenie súdom prvého stupňa otázky odvolania zastupovania daňovým subjektom v colnom konaní a nesprávne posúdenie otázky odstrániteľnosti nedostatkov odvolania plnej moci na zastupovanie v colnom konaní, považoval za neopodstatnené. Tvrdenie žalovaného, že R. dňa 21.6.2012 prevzal iné písomnosti ako splnomocnený zástupca žalobcu, odvolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému tiež považoval bez právneho významu. Na doplnenie dodáva, že práve vzhľadom na vzniknutú situáciu bolo povinnosťou colného úradu v danej veci postupovať s vyššou obozretnosťou tak, aby boli zabezpečené záujmy štátu, avšak za dodržania procesných práv daňového subjektu.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani argumentáciu žalovaného „oznámenie“ nie je rozhodnutím, a teda nie je preskúmateľný súdom podľa druhej hlavy piatej časti OSP, vysloviac názor, že v konaní existuje taká prekážka, pre ktorú súd podľa ustanovenia § 104 OSP v analógii s ustanovením § 250d ods. 4 OSP konanie zastaví, majú za to, že obsah napádaného oznámenia žalovaného nemá autoritatívny vzťah k jeho adresátovi, keď žalovaný oznámením zn. 1030502/1130329/2012/CI zo dňa 18. 09. 2012 iba informuje žalobcu, že na základe imperatívu zákona sa nemôže začať odvolacie konanie v prípade podania odvolania po zákonom stanovenej lehote, teda žiadnym, negatívnym, ani pozitívnym spôsobom (čo do meritórneho výsledku) nezasahuje do práv a povinností žalobcu.

V správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1,2 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu. Zákonodarca v právnej úprave správneho súdnictva predpokladá súdny prieskum každého takého objektívne poznateľného výstupu z konania správneho orgánu smerujúceho voči občanovi ako aj právnickej osobe, bez ohľadu na jeho označenie, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté.

Z obsahu preskúmaného „oznámenia“ a to z časti, ktorú v zmysle jeho systematického členenia možno považovať za výrok, vyplýva, že žalovaný zamietol odvolanie žalobcu ako odvolateľa pre jeho neprípustnosť z dôvodu oneskorenosti jeho podania. Zamietnutím odvolania žalovaný zasiahol do práva žalobcu ako daňového subjektu na preskúmanie prvostupňového rozhodnutia colného úradu na základe jeho opravného prostriedku. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že preskúmané rozhodnutie - oznámenie nemá len informačný oznamovací charakter tak ,ako sa to snaží navodiť žalovaný, ale svojou povahou zasahuje do práv a právom chránených záujmov žalobcu ako daňového subjektu na prerokovanie jeho opravného prostriedku podaného proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým mu bola uložená povinnosť.

Podľa § 63 ods.1,2,3, daňového poriadku ukladať povinnosti alebo priznávať práva podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu možno len rozhodnutím, ktoré musí byť doručené podľa tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

Rozhodnutie musí vychádzať zo stavu veci zisteného v daňovom konaní, musí obsahovať náležitosti ustanovené týmto zákonom a musí byť vydané príslušným orgánom, ak tento zákon alebo osobitný predpis 1) neustanovuje inak.

Ak tento zákon alebo osobitné predpisy 1)neustanovujú inak, rozhodnutie musí obsahovať a) označenie

orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, b) číslo a dátum rozhodnutia, c) meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu fyzickej osoby, o ktorej právach a povinnostiach sa rozhodovalo, alebo obchodné meno a sídlo právnickej osoby, o ktorej právach a povinnostiach sa rozhodovalo, identifikačné číslo organizácie a identifikačné číslo daňového subjektu, ak mu bolo pridelené pri registrácii, alebo iný identifikátor pridelený správcovi dane, ak fyzická osoba nemá povinnosť registrácie alebo nemá povinnosť evidencie podľa osobitného predpisu; ak ide o zahraničnú fyzickú osobu dátum narodenia alebo iný údaj identifikujúci túto osobu a ak ide o zahraničnú právnickú osobu, ktorá nemá identifikačné číslo organizácie, použije sa iný údaj identifikujúci túto právnickú osobu, d) výrok, ktorý obsahuje údaje podľa písmena c), rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodovalo, lehotu plnenia, ak sa ukladá povinnosť plniť, rozhodnutie o náhrade nákladov správy daní podľa § 12, a ak ide o peňažné plnenie, aj sumu a číslo účtu príslušnej banky, na ktorý má byť suma zaplatená, e) poučenie o mieste, lehote a forme podania odvolania s upozornením na prípadné vylúčenie odkladného účinku, f) vlastnoručný podpis povereného zamestnanca finančného riaditeľstva alebo správcu dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad, s uvedením jeho mena, priezviska a funkcie a odtlačok úradnej pečiatky, ak ide o správcu dane, ktorým je obec, podpis starostu obce alebo ním povereného zamestnanca obce s uvedením mena, priezviska starostu obce a odtlačok úradnej pečiatky; ak sa rozhodnutie doručuje elektronickými prostriedkami, vlastnoručný podpis a odtlačok úradnej pečiatky sa nahrádzajú zaručeným elektronickým podpisom.

Rozhodnutie obsahuje odôvodnenie, ak tento zákon neustanovuje inak. V odôvodnení sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom rozhodnutia, vysporiadanie sa s návrhmi a námietkami daňového subjektu, aké úvahy ovplyvnili hodnotenie dôkazov a použitie právnych predpisov, podľa ktorých sa rozhodovalo.

Vychádzajúc z obsahu preskúmaného „oznámenia“ a uvedenej právnej úpravy je zrejmé, že žalovaný v napadnutom „oznámení“ rešpektuje zákonné náležitosti rozhodnutia v zmysle § 63 ods. 3 daňového poriadku, i keď v záhlaví neuvádza že vydáva „rozhodnutie“.

Odvolací súd taktiež nesúhlasil s názorom žalovaného, že ak sa žalobca cítil byť dotknutý postupom žalovaného, mal možnosť uplatniť postup podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP (§ 250t a nasl.) domáhaním sa, aby súd vyslovil povinnosť žalovaného konať vo veci a rozhodnúť. K uvedenej námietke odvolací súd konštatuje, že navrhovaný postup by v danej veci bol zo strany žalobcu nadbytočný, pretože predmetným oznámením žalovaný fakticky už rozhodol o zamietnutí odvolania žalobcu ako neprípustného.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd podľa 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 246c ods.1 a s § 219 ods.1,2 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil v podstate stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania, pretože bol v tomto konaní úspešný. Priznal mu náhradu trov tohto konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - podanie vyjadrenia k odvolaniu po 134€ + paušál po 8,04 + 20%DPH, vo výške v celosti 170,44€.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.